

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронне видання

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО
РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦІ ДЕРЖАВНИХ
СЛУЖБОВЦІВ У СФЕРІ СЛУЖБОВО-
ТРУДОВИХ ВІДНОСИН»**

Харків
2018

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронне видання

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (ЗА ВИБОРОМ)**

**«ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО
РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦІ ДЕРЖАВНИХ
СЛУЖБОВЦІВ У СФЕРІ СЛУЖБОВО-
ТРУДОВИХ ВІДНОСИН»**

(другий (магістерський) рівень вищої освіти
галузі знань 08 «Право»
спеціальності 081 «Право»)

для студентів II курсу денної форми навчання

**Харків
2018**

Методичні матеріали для практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни (за вибором) «Особливості правового регулювання праці державних службовців у сфері службово-трудова відносин» (другий (магістерський) рівень вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право») для студентів II курсу денної форми навчання / уклад.: С. В. Лозовой, В. А. Кононенко, Я. В. Свічкарьова, А. М. Юшко, Є. П. Яригіна. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2018. 39 с.

У к л а д а ч і: С. В. Лозовой,
В. А. Кононенко,
Я. В. Свічкарьова,
А. М. Юшко,
Є. П. Яригіна

ВСТУП

Протягом останніх років в Україні триває процес адаптації існуючих норм, стандартів і процедур роботи публічного сектору країни до європейських норм і практик.

Найважливішим кроком стало прийняття 10 грудня 2015 р. нового Закону України «Про державну службу», відповідно до якого державна служба – це публічна, професійна, політично неупереджена діяльність із практичного виконання завдань і функцій держави, зокрема щодо: аналізу державної політики на загальнодержавному, галузевому і регіональному рівнях та підготовки пропозицій стосовно її формування, у тому числі розроблення та проведення експертизи проектів програм, концепцій, стратегій, проектів законів та інших нормативно-правових актів, проектів міжнародних договорів; забезпечення реалізації державної політики, виконання загальнодержавних, галузевих і регіональних програм, виконання законів та інших нормативно-правових актів; забезпечення надання доступних і якісних адміністративних послуг; здійснення державного нагляду та контролю за дотриманням законодавства; управління державними фінансовими ресурсами, майном та контролю за їх використанням; управління персоналом державних органів; реалізації інших повноважень державного органу.

Чинним законодавством врегульовано питання фінансування державної служби та її управління, закріплено механізм захисту права доступу до державної служби та прав державного службовця, встановлено вимоги до рівня професійної компетентності особи, яка претендує на зайняття посади державної служби; регламентовано питання, пов'язані з проведенням конкурсу на зайняття вакантних посад державної служби та призначенням на посади державної служби, правилами внутрішнього службового розпорядку, оцінюванням результатів службової діяльності державного службовця, переведенням державного службовця, зміною істотних умов служби, обчисленням стажу державної служби, веденням особової справи державного службовця; встановлено соціальні гарантії при звільненні державних службовців; визначено порядок та оформлення припинення

державної служби; передбачено види дисциплінарної та майнової відповідальності державного службовця.

Ціла низка питань проходження державної служби лежить у площині регламентації саме трудового права, які не просто заповнюють прогалини публічно-правового регулювання, а повноцінно регулюють величезний пласт відносин, пов'язаних із проходженням державної служби (наприклад, виникнення та припинення державно-службових відносин, заохочення та притягнення державних службовців до дисциплінарної відповідальності, пенсійне забезпечення державних службовців тощо).

Тому для майбутніх фахівців у галузі права є вкрай важливо володіти знаннями правових норм, що регулюють працю державних службовців, а також уміннями застосовувати їх у відповідних сферах професійної діяльності.

Цілями навчальної дисципліни «Особливості правового регулювання праці державних службовців у сфері службово-трудова відносин» є аналіз найважливіших правових положень та принципів функціонування державної служби в Україні, основних тенденцій її розвитку, вивчення особливостей змісту юридичних норм, що регулюють відносини в сфері праці державних службовців, вироблення умінь і навичок для вирішення конкретних питань, що виникають у науковій та практичній діяльності.

Комплексний підхід до вивчення вказаної дисципліни також передбачає історико-правовий аналіз законодавства про державну службу, питань правового регулювання державної служби в зарубіжних країнах, а також стратегії реформування державного управління України.

Студенти повинні навчитися диференціювати випадки застосування норм спеціального та загального законодавства, що регулює відносини праці при проходженні державної служби, правильно застосовувати нормативно-правові акти, що регулюють проходження державної служби в Україні, а також міжнародно-правові акти із зазначених питань.

Опанування навчальної дисципліни «Особливості правового регулювання праці державних службовців у сфері службово-трудова відносин» відбувається в процесі лекцій, практи-

чних занять, консультацій, самостійної роботи студентів.

Підсумковою формою контролю знань є залік.

Мета практичних занять з навчальної дисципліни «Особливості правового регулювання праці державних службовців у сфері службово-трудових відносин» полягає у закріпленні та поглибленні знань, одержаних на лекціях та під час самостійної роботи студентів із рекомендованими джерелами, у виробленні навичок самостійного аналізу норм законодавства України у сфері регулювання праці державних службовців; правильному застосуванні нормативного матеріалу при вирішенні казусів; самостійному вивченні обставин кожної справи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Особливості правового регулювання праці державних службовців у сфері службово-трудових відносин» студенти повинні

знати:

– основні положення Конституції України, Кодексу законів про працю України, Закону України «Про державну службу» та інших нормативно-правових актів;

– основні засади державної служби в Україні;

– порядок призначення на посаду державного службовця;

– особливості заробітної плати державних службовців;

– порядок та умови надання відпусток державним службовцям;

– особливості притягнення державних службовців до дисциплінарної та матеріальної відповідальності;

– підстави та порядок припинення державної служби;

– стратегію реформування державної служби в Україні (в аспекті регулювання праці);

уміти:

– правильно розуміти зміст правової норми;

– грамотно застосовувати нормативний матеріал до конкретних відносин;

– вірно тлумачити чинне законодавство у сфері регулювання праці державних службовців;

– надавати проведеній роботі належну форму (письмове рішення, складання документа тощо);

– переконливо аргументувати власну точку зору та при-

йняте рішення;

– аналізувати й узагальнювати тенденції судової практики, оцінювати їх з точки зору відповідності законодавству.

Методичні матеріали містять перелік питань для обговорення, які мають бути опрацьовані студентом при підготовці до заняття, список рекомендованої літератури, фабули практичних завдань, теми рефератів для індивідуальної роботи.

1. ЗАГАЛЬНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН ЛЕКЦІЙ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Теми	Кількість годин / кредитів			Вид контролю		
	Всього годин	аудиторних		самостійна робота	поточний	підсумковий
		лекції	практичні заняття			
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>		
Трудо-правові засади здійснення державної служби в Україні		2	4	26		
Обмеження, пов'язані з проходженням державної служби		2	2	20		
Робочий час, час відпочинку та оплата праці державних службовців		2	4	18		
Службова дисципліна та методи її забезпечення		2	2	16		
Підстави припинення державної служби		2	2	16		
Разом	120	10	14	96		Залік

2. ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Трудо-правові засади здійснення державної служби в Україні

Питання для обговорення (колоквіум)

1. Державна служба як різновид суспільно-корисної праці. Конституційні засади державної служби. Право на державну службу.

2. Принципи та функції державної служби. Поняття і види державної служби.

3. Історико-правовий аналіз законодавства про державну службу. Нормативно-правове забезпечення державної служби в Україні.

4. Вступ на державну службу. Вимоги до осіб, які претендують на вступ на державну службу.

5. Порядок проведення конкурсу на зайняття вакантної посади державної служби. Призначення на посаду державної служби.

6. Випробування при призначенні на посаду державної служби.

7. Проходження державної служби. Переведення державних службовців. Зміна істотних умов державної служби.

8. Стаж державної служби: поняття, види, порядок обчислення.

1. Скрипчук, який брав участь у конкурсі на зайняття вакантної посади державного службовця категорії “В” і не пройшов конкурсний відбір, 15 травня 2017 р. звернувся до юриста з проханням допомогти скласти скаргу до суду щодо оскарження рішення конкурсної комісії.

Конкурсна комісія була призначена керівником державної служби у державному органі у складі 17-ти осіб.

На засіданні конкурсної комісії, яке відбулося 18 квітня 2017 р., у присутності 10-ти її членів за результатами складання

рейтингу кандидатів був визначений переможець та другий за результатами конкурсу кандидат (за це рішення проголосувало 9 членів комісії).

25 квітня 2017 р. рішення про переможця конкурсу було оприлюднене на офіційному веб-сайті державного органу.

27 квітня 2017 р. Скрипчук отримав письмове повідомлення про результати конкурсу.

Чи є підстави у Скрипчука оскаржувати рішення конкурсної комісії? Яку відповідь повинен надати юрист? Назвіть підстави проведення повторного конкурсу.

2. На сайті Херсонської обласної ради було розміщено оголошення про конкурс на заміщення вакантної посади такого змісту:

«Херсонська обласна рада оголошує конкурс на заміщення вакантних посад у виконавчому апараті:

- головного спеціаліста відділу документального забезпечення та контролю управління організаційного забезпечення діяльності ради.

Вимоги до кандидатів: повна вища освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста; стаж роботи за фахом на службі в органах місцевого самоврядування або державній службі на посаді провідного спеціаліста не менше 1 року чи стаж роботи за фахом в інших сферах управління не менше 3 років, володіння державною мовою та навички володіння комп'ютерною технікою на рівні впевненого користувача.

Особи, які відповідають вимогам і бажають взяти участь у конкурсі, подають документи до конкурсної комісії протягом 30 календарних днів з дня оголошення про проведення конкурсу (до 28 липня 2017 р.), за адресою: 61002 м. Херсон, вул. Садова, 64, 3-й поверх, кім.111.»

Чи відповідає це оголошення вимогам, встановленим законодавством?

3. Відбувся конкурс на зайняття посади генерального директора Директорату з прав людини, доступу до правосуддя та правової обізнаності Міністерства юстиції України, за ре-

зультатами якого переміг Костирко. В акті про призначення на посаду було визначено строк випробування – вісім місяців. Костирко не погодився із встановленням йому випробування, мотивуючи це великим стажем роботи на посадах державної служби категорії «Б» та стажем роботи на керівних посадах різних підприємства та установ.

Чи може бути встановлено випробування з метою перевірки відповідності державного службовця займаній посаді без згоди особи? Чи оголошується конкурс на заміщення вакантної посади в разі відмови від випробування переможця? За яких умов може бути реалізоване відкладене право другого за результатами конкурсу кандидата?

4. Визначте, керуючись статтями 2, 41, 51 Закону України «Про державну службу», в якому із перелічених випадків допускається переведення державного службовця без проведення конкурсу:

а) переведення державного службовця, який займає посаду начальника самостійного відділу державного органу, юрисдикція якого поширюється на всю територію України, – на посаду начальника самостійного управління цього ж державного органу;

б) переведення головного спеціаліста державного органу, юрисдикція якого поширюється на територію району, – на посаду головного спеціаліста державного органу, юрисдикція якого поширюється на територію області;

в) переведення державного службовця, який займає посаду головного спеціаліста державного органу, юрисдикція якого поширюється на територію області, – на посаду головного спеціаліста іншого державного органу, юрисдикція якого поширюється на територію області.

5. Коваленко, яка займала посаду державного службовця категорії «Б», на дату прийняття розпорядження про проведення оцінювання результатів службової діяльності була відсутня на роботі через тимчасову непрацездатність. Після виходу на роботу Коваленко відмовилася ознайомлюватися з визначеними за-

вданнями і ключовими показниками її службової діяльності та проходити оціночну співбесіду, вважаючи, що її незаконно включили до списку державних службовців, щодо яких проводиться оцінювання.

Який порядок проведення оцінювання результатів службової діяльності державних службовців? У яких випадках оцінювання не проводиться? Чи можна оскаржити результати оцінювання? Якщо так, то в якому порядку?

6. У відділ кадрів звернувся заступник голови Індустріального району міста Харкова з питань житлово-комунального господарства Жуков з питанням, на яку кількість днів щорічної відпустки він може претендувати, якщо стаж його роботи на державній службі складає 6 років та 4 місяці.

Жуков, працюючи на державній службі, був призваний 15 червня 2015 р. для проходження військової служби під час мобілізації на особливий період та брав участь в антитерористичній операції. 24 вересня 2016 р. його демобілізували з військової служби, і він повернувся на державу службу.

Чи можна зарахувати до стажу державної служби Жукова час проходження військової служби, протягом якого він брав участь в антитерористичній операції в особливий період? Як обчислюється стаж державної служби?

Список літератури за темою

1. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. № 322-VIII. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1971. Додаток до № 50. Ст. 375.

2. Про державну службу: Закон України № 889-VIII від 10.12.2015. *Офіційний вісник України*. 2016. № 3. Ст. 149.

3. Про затвердження Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби: постанова Кабінету Міністрів України № 246 від 25.03.2016. *Офіційний вісник України*. 2016. № 28. Ст. 1116.

4. Про затвердження Типового порядку проведення оцінювання результатів службової діяльності державних служ-

бовців: постанова Кабінету Міністрів України № 640 від 23.08.2017. *Офіційний вісник України*. 2017. № 70. Ст. 2124.

5. Про затвердження Порядку обчислення стажу державної служби: постанова Кабінету Міністрів України № 229 від 25.03.2016. *Офіційний вісник України*. 2016. № 26. Ст. 1038.

6. Битяк Ю. П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади: монографія. Харків: Право, 2005. 304 с.

7. Венедиктов В. С., Іншин М. І., Ключев О. М. Організаційно-правові засади сучасної державної служби України: наук.-практ. посіб. Харків: Нац. ун-т внутр. справ, 2004. 172 с.

8. Візіров Б. Й. Кар'єра державного службовця в Україні: монографія. Київ: Август Трейд, 2010. 249 с.

9. Державна служба: підручник: у 2 т. / [редкол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), О. Ю. Оболенський (заст. голови), С. М. Серьогін (заст. голови) та ін.]. Київ; Одеса: НАДУ, 2012. Т. 1. 2012. 372 с.

10. Дрозд О. Ю. Державний службовець як суб'єкт трудового права. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. № 2. С. 156–160.

11. Дрозд О. Ю. До проблеми визначення правового статусу державного службовця як суб'єкта трудового права. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. № 1. С. 156–160.

12. Дрозд О. Ю. Трудо-правові гарантії проходження державної служби в Україні. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. № 5. С. 146–149.

13. Іншин М. І. Історія виникнення, розвитку та формування державної служби в Україні. *Юридична наука і практика*. 2011. № 2. URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/23600/1/Inshin.pdf>

14. Іншин М. І. Правове регулювання службово-трудова відносин в Україні: монографія. Харків: Нац. ун-т внутр. справ, 2004. 337 с.

15. Іншин М. І. Державна служба як сфера регулювання трудового права. *Форум права*. 2011. № 3. С. 303–308.

16. Іншин М. І. Правове регулювання службово-трудова діяльності державних службовців як особливої катего-

рії зайнятого населення України: навч. посіб. Харків: ФІНН, 2010. 672 с.

17. Колпаков В. К., Кузьменко О. В., Бортняк Ф. В. Діяльність державної виконавчої служби: навч. посіб. Тернопіль: Терно-граф, 2010. 230 с.

18. Науково-практичний коментар до Закону України «Про державну службу» / О. М. Ярошенко, В. Л. Костюк, Н. О. Мельничук та ін.; за ред. А. О. Селіванова та М. І. Іншина. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2018. 552 с.

19. Петришин А. В. Государственная служба. Историко-теоретические предпосылки, сравнительно-правовой и логико-понятийный анализ: монография. Харьков: Факт, 1998. 168 с.

20. Швидько Г., Романов В. Державне управління і самоврядування в Україні: історичний нарис: навч. посіб. Ч. 1. Київ: УАДУ, 1997. 138 с.

21. Чавикіна Т. І. Державна служба: трудовий аспект. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2016. № 2 (73). С. 183–188.

Тема 2. Обмеження, пов'язані з проходженням державної служби

Питання для обговорення

1. Обмеження щодо суміщення чи сумісництва з іншими видами діяльності.

2. Обмеження спільної роботи близьких осіб: порядок запровадження та виконання.

3. Заходи запобігання безпосередньому підпорядкуванню.

4. Розірвання трудового договору в разі порушення антикорупційних правил.

5. Припинення трудового договору у зв'язку з укладенням трудового договору (контракту) всупереч вимогам Закону України «Про запобігання корупції».

7. Заступник начальника управління правової роботи юридичного департаменту Харківської обласної державної адміністрації Войтенко вирішила займатися у вільний від роботи час наданням юридичних послуг, але їй нагадали про обмеження щодо сумісництва та суміщення.

Войтенко, не погодившись із цим, навела приклади, коли її колеги – державні службовці, поєднували державну службу з іншими видами діяльності. Так, начальник управління культури та туризму у вільний час організовує і проводить екскурсії містом, у відпустці супроводжує туристичні групи; заступник департаменту освіти і науки працює на посаді професора кафедри інституту (з погодинною оплатою часу 180 годин на рік), а також керує роботою аспіранта; голова обласної ради є членом наглядової ради одного з університетів. Вона зазначила, що жодної відповідальності вони не несуть.

Чи може Войтенко надавати юридичні послуги? Які обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності встановлено антикорупційним законодавством? Якою додатковою оплачуваною діяльністю можуть займатися державні службовці та посадові особи органів місцевого самоврядування? Яка відповідальність передбачена законодавством за порушення вказаних обмежень?

8. Кичун, переможниці конкурсу на зайняття вакантної посади головного спеціаліста з питань перевірки та очищення влади департаменту кадрового забезпечення Міністерства освіти і науки України, було відмовлено у призначенні на посаду у зв'язку з тим, що батько її чоловіка працює у Міністерстві освіти і науки на посаді начальника Департаменту правового забезпечення.

Враховуючи високий рівень складеного загального рейтингу, Кичун було запропоновано взяти участь у конкурсі на заміщення вакантної посади головного спеціаліста відділу досліджень Департаменту науково-технічного розвитку Міністерства освіти і науки, який розташований в іншому районі міста.

Які обмеження щодо спільної роботи близьких осіб встановлено антикорупційним законодавством? Хто є близькою особою? Що таке пряме підпорядкування? Яких заходів

треба вжити, щоб усунути порушення обмеження щодо роботи близьких осіб?

9. Товариство з обмеженою відповідальністю «Промінь» 13 вересня 2017 р. одержало копію постанови Окружного адміністративного суду м. Києва від 3 вересня 2017 р. у справі за позовом Національного агентства з питань запобігання корупції про припинення трудового договору з начальником відділу матеріально-технічного забезпечення Івановим М.П. на підставі того, що укладення цього договору не відповідає вимогам Закону України «Про запобігання корупції», встановленим для осіб, які звільнилися або іншим чином припинили діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, протягом року з дня її припинення.

Як повинен вчинити директор ТОВ «Промінь» у даному випадку? Обґрунтуйте свою відповідь з посиланням на норми чинного трудового законодавства.

10. Адаменко у період з 16 грудня 2008 р. до 16 вересня 2010 р. та з 17 вересня 2010 р. до 22 січня 2012 р. обіймав посади начальника Полтавської митниці та заступника начальника Харківської митниці.

Згідно з наказом Державної фіскальної служби № 3521-О від 26 жовтня 2015 р. Адаменка звільнено з посади начальника Чернігівської митниці ДФС з підстав, передбачених пунктом 7-2 частини першої статті 36 КЗпП України та статті 3 Закону України «Про очищення влади».

Чи правомірне звільнення Адаменка? Обґрунтуйте свою відповідь з посиланням на норми чинного законодавства.

Список літератури за темою

1. Про державну службу: Закон України № 889-VIII від 10.12.2015 р. *Офіційний вісник України*. 2016. № 3. Ст. 149.
2. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. № 322-VIII. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1971. Дод. до № 50. Ст. 375.

3. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 49. Ст. 2056.

4. Про очищення влади: Закон України від 16.09.2014 р. № 1682-VII. *Офіційний вісник України*. 2014. № 82. Ст. 2317.

5. Про роботу за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій: постанова Кабінету Міністрів України від 03.04.1993 р. № 245. *ЗП України*. 1993. № 9. Ст. 184.

6. Про затвердження Порядку обчислення стажу державної служби: постанова Кабінету Міністрів України № 229 від 25.03.2016 р. *Офіційний вісник України*. 2016. № 26. Ст. 1038.

7. Питання оплати праці працівників державних органів: постанова Кабінету Міністрів України № 15 від 28.01.2017 р. URL: zakon.rada.gov.ua

8. Про затвердження Типового положення про преміювання державних службовців органів державної влади, інших державних органів, їхніх апаратів (секретаріатів): наказ Міністерства соціальної політики України № 646 від 13.06.2016 р. *Офіційний вісник України*. 2016. № 53. Ст. 1874.

9. Положення про умови роботи за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій, затверджене наказом Міністерства праці, Міністерства юстиції, Міністерства фінансів України від 28.06.1993 р. № 43. *Бюлетень законодавства та юридичної практики України*. 1997. № 11–12. С. 293.

10. Візіров Б. Й. Кар'єра державного службовця в Україні: монографія. Київ: Август Трейд, 2010. 249 с.

11. Заболотна С. Г. Мінімальна заробітна плата як фінансовий механізм регулювання системи оплати праці державних службовців, її вплив на рівень життя та визначення межі бідності. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Державне управління*. 2015. Вип. 1 (3). С. 15–17.

12. Звільнення працівників у випадку порушення обмежень, спрямованих на запобігання корупційним і пов'язаним із корупцією правопорушенням: проблеми теорії та практики: монографія / Л. Ю. Величко, В. С. Ковригін, К. О. Кузьміна, О. В. Москаленко, С. М. Прилипко, О. М. Ярошенко; за наук.

ред. О. М. Ярошенка. Харків: Монолит, 2016. 188 с.

13. Іванова А. Є. Проблема обмеження щодо сумісництва та суміщення діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави та місцевого самоврядування, як захід, що спрямований на запобігання корупції. *Юрист України*. 2015. № 3/4. С. 12–14.

14. Кузьміна К. О. Правові засади звільнення за корупційне правопорушення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету: Серія «Право»*. 2014. Вип. 29. Т. 1. С. 228–231.

15. Кузьміна К. О. Звільнення у випадку перебування всупереч вимогам Закону України «Про запобігання корупції» у прямому підпорядкуванні у близької особи. *Право та інновації*. 2015. № 3 (11). С. 124–131.

16. Лаврінчук І. П. Особливості правового регулювання проходження служби державними службовцями. *Право України*. 1998. № 3. С. 69–73.

17. Луценко О. Є. Корупційне правопорушення як підстава припинення трудових правовідносин із державними службовцями. *Сучасні проблеми трудового та пенсійного законодавства: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 27 листоп. 2015 р.)*. Харків: Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2015. С. 123–126.

18. Науково-практичний коментар до Закону України «Про державну службу» / О. М. Ярошенко, В. Л. Костюк, Н. О. Мельничук та ін.; за ред. А. О. Селіванова та М. І. Іншина. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2018. 552 с.

19. Парпан Т. Підстави та умови встановлення обмеження роботи за сумісництвом. *Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: матеріали XI регіон. наук.-практ. конф. (3-4 лют. 2005 р.)*. Львів: ЛДУ, 2005. С. 278–279.

20. Русаковська К. О. Деякі питання правового регулювання звільнення за корупційне правопорушення. *Правове регулювання відносин у сфері праці і соціального забезпечення: проблеми і перспективи розвитку : тези доп. та наук. повідомл. учасників VI Міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 3-4 жовт. 2014 р.)*. Харків: Право, 2014. С. 317–320.

21. Сенік В. Загіней З. Інша оплачувана діяльність як складова обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2016. № 2. С. 58–64.

22. Соколова О. А. Принципи оплати праці державних службовців як системне юридичне явище. *Право та інновації*. 2016. № 4. С. 155–161.

23. Соколова О. А. Щодо суттєвих ознак правової категорії «оплата праці державних службовців». *Вісник Національної академії правових наук України: зб. наук. пр.* Харків, 2016. № 4 (87). С. 161–170.

24. Ярошенко О. М. Особливості припинення трудового договору у зв'язку з укладенням трудового договору (контракту) всупереч вимогам закону України «Про запобігання корупції». *Публічне право*. 2016. № 1. С. 215–220.

Тема 3. Робочий час, час відпочинку та оплата праці державних службовців

Питання для обговорення

1. Робочий час державних службовців.
2. Умови та порядок надання щорічних основних, додаткових та інших відпусток державним службовцям.
3. Відкликання державних службовців із щорічних відпусток.
4. Заробітна плата державного службовця.
5. Джерела формування фонду оплати праці державних службовців.
6. Диференціація в оплаті праці: групи оплати праці та схема посадових окладів.
7. Умови та порядок надання надбавок, доплат та премій.

11. Державний службовець Петренко перебуває на посаді заступника керівника апарату місцевої державної адміністрації (має 4 ранг та 5 групу оплати праці).

Стаж перебування Петренка на державній службі становить 23 роки, посадовий оклад – 5 000 грн. Крім того, Петренко має науковий ступінь кандидата економічних наук, у звітному місяці керував стажуванням магістрів у закладі вищої освіти з умовою погодинної оплати праці у розмірі 100 грн за годину. У наступному місяці Петренку надається щорічна оплачувана відпустка.

Визначте, з чого складається оплата праці державного службовця Петренка у звітному місяці? На які додаткові види виплат він має право?

12. *Дайте обґрунтовану відповідь на такі питання:*

а) що являє собою надбавка за інтенсивність праці державним службовцям?

б) чи мають право на встановлення надбавок за інтенсивність праці Голова Державної судової адміністрації та його заступники? Якщо так, то який орган є суб'єктом погодження вказаних надбавок.

13. Корсун перебував на посаді державного службовця у період з 25 липня 2007 р. до 25 липня 2009 р.

З 26 липня 2009 р. до 31 серпня 2009 р. він працював інспектором у приватній фірмі «Агропром».

1 вересня 2009 р. до 1 липня 2014 р. Корсун навчався у Національній академії державного управління при Президентіві України за денною формою навчання.

Після закінчення академії 1 серпня 2014 р. і до даного часу Корсун перебуває на державній службі, обіймаючи посаду провідного спеціаліста державного органу у м. Київ.

Визначте розмір надбавки за вислугу років на державній службі, яку має отримати Корсун.

14. Державний службовець Григоренко звернувся до керівника з проханням надати йому дозвіл на проведення викладацької діяльності у закладі вищої освіти у робочий час, враховуючи специфіку розкладу навчальних занять студентів денної форми навчання.

Керівник відмовив Григоренку, посилаючись на те, що останній має право займатися викладацькою діяльністю у вільний від проходження державної служби час, тобто ввечері та у вихідні дні.

Чи правомірна відповідь керівника? Дайте обґрунтовану відповідь.

15. Керівник управління районної державної адміністрації звернувся до адвоката із запитанням про правомірність залучення його до роботи у вихідні дні відповідно до ст. 56 Закону України «Про державну службу». Він указав на те, що, на його думку, порушуються положення Конвенції МОП № 29 про примусову чи обов'язкову працю та Конвенції МОП № 111 про дискримінацію в галузі праці і занять.

Яку відповідь повинен дати адвокат?

16. Спеціалісту державного органу Івахненко була надана щорічна основна оплачувана відпустка в період з 1 жовтня 2017 р. до 30 жовтня 2017 р.

31 жовтня 2017 р. Івахненко надала у службу управління персоналом листок непрацездатності, в якому вказано, що вона була тимчасово непрацездатною у період з 13 жовтня 2017 р. до 19 жовтня 2017 р. Того ж дня Івахненко звернулася до начальника служби управління персоналом з проханням продовжити їй відпустку на 7 календарних днів.

Начальник відмовив Івахненко, посилаючись на те, що у Законі України «Про державну службу» не передбачено можливості продовження щорічних основних відпусток.

Чи правомірною є відмова начальника служби управління персоналом? Дайте обґрунтовану відповідь.

17. Спеціаліст відділу організаційної і кадрової роботи апарату райдержадміністрації Красько звернулася до юридичної консультації з таким питанням: чи повинні їй виплатити при звільненні з державної служби компенсацію за щорічну додаткову оплачувану відпустку за стаж державної служби?

Красько має стаж державної служби 23 роки. Право на надання зазначеної додаткової відпустки настало 1 квітня 2017 р.

З грудня 2014 р. й до вересня 2017 р. Красько перебувала у відпустці для догляду за дитиною до досягнення нею 3-х років. Після виходу з цієї відпустки Красько пропрацювала один день (11 вересня 2017 р.), однак їй було надано додаткову відпустку як самотній матері. В останній день перебування у вказаній відпустці вона подала заяву про припинення державної служби за угодою сторін (ст. 86 Закону України «Про державну службу»).

Дайте обґрунтовану відповідь.

18. Група працівниць виконкому Харківської міської ради звернулася до адвоката з питанням про те, чи поширюється ст. 19 Закону України «Про відпустки» на жінок, які працюють на посадах державних службовців та мають двох і більше дітей віком до 15 років.

Якою має бути відповідь адвоката?

Список літератури за темою

1. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. *Офіційний вісник України*. 2016. № 3. Ст. 149.
2. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. № 322-VIII. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1971. Дод. до № 50. Ст. 375.
3. Про відпустки: Закон України від 15.11.1996 р. № 504/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 2. Ст. 4.
4. Про затвердження Порядку надання державним службовцям додаткових оплачуваних відпусток: постанова Кабінету Міністрів України від 06.04.2016 р. № 270. *Офіційний вісник України*. 2016. № 30. Ст. 1205.
5. Про затвердження Порядку обчислення стажу державної служби: постанова Кабінету Міністрів України № 229 від 25.03.2016 р. *Офіційний вісник України*. 2016. № 26. Ст. 1038.
6. Про затвердження Порядку відкликання державного службовця із щорічної відпустки: постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2016 р. № 230. *Офіційний вісник України*. 2016. № 26. Ст. 1039.

7. Питання оплати праці працівників державних органів: постанова Кабінету Міністрів України № 15 від 28.02.2017 р. URL: zakon.rada.gov.ua

8. Про затвердження Типового положення про преміювання державних службовців органів державної влади, інших державних органів, їхніх апаратів (секретаріатів): наказ Міністерства соціальної політики України № 646 від 13.06.2016 р. *Офіційний вісник України*. 2016. № 53. Ст. 1874.

9. Про затвердження Порядку відшкодування непередбачуваних витрат державного службовця у зв'язку з його відкликанням із щорічної основної або додаткової відпустки: постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2016 р. № 231. *Офіційний вісник України*. 2016. № 26. Ст. 1040.

10. Візіров Б. Й. Кар'єра державного службовця в Україні: монографія. Київ: Август Трейд, 2010. 249 с.

11. Заболотна С. Г. Мінімальна заробітна плата як фінансовий механізм регулювання системи оплати праці державних службовців, її вплив на рівень життя та визначення межі бідності. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Державне управління*. 2015. Вип. 1 (3). С. 15–17.

12. Дрозд О. Ю. Порівняльно-правовий аналіз забезпечення права працівників поліції та працівників міліції на відпустки. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія: Юридичні науки. Херсон, 2016. Вип 1. Т. 2. С. 143–147.

13. Дрозд О. Ю. Характеристика суспільних відносин, що виникають у сфері проходження державної служби. *Науковий вісник публічного та приватного права* : зб. наук. пр. 2016. Вип. 4. С. 116–120.

14. Дрозд О. Ю. Трудо-правові гарантії проходження державної служби в Україні. *Науковий вісник публічного та приватного права*: зб. наук. пр. 2016. № 5. С. 146–149.

15. Іншин М. І. Теоретико-правовий огляд зародження режиму робочого часу. *Часопис Київського університету права*. 2016. № 1. С. 121–123.

16. Науково-практичний коментар до Закону України «Про державну службу». О. М. Ярошенко, В. Л. Костюк, Н. О. Мельничук та ін.; за ред. А. О. Селіванова та М. І. Іншина.

2-ге вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2018. 552 с.

17. Малишевська З. Я. Ознаки режиму робочого часу. *Публічне право*. 2016. № 2. С. 345–351.

18. Соколова О. А. Принципи оплати праці державних службовців як системне юридичне явище. *Право та інновації*. 2016. № 4. С. 155–161.

19. Соколова О. А. Щодо суттєвих ознак правової категорії «оплата праці державних службовців». *Вісник Національної академії правових наук України: зб. наук. пр.* 2016. № 4 (87). С.

20. Чавикіна Т. І. Державна служба: трудовий аспект. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2016. № 2 (73). С. 183–188.

Тема 4. Службова дисципліна та методи її забезпечення

Питання для обговорення

1. Поняття службової дисципліни та методи її забезпечення.
2. Дисциплінарна відповідальність державного службовця як різновид юридичної відповідальності.
3. Обов'язки державного службовця та керівника державної служби щодо трудової дисципліни.
4. Правове регулювання внутрішнього службового розпорядку державного органу.
5. Поняття, підстави, види заохочень державних службовців і порядок їх застосування.
6. Види і порядок застосування дисциплінарних стягнень державних службовців.
7. Підстави притягнення державного службовця до дисциплінарної відповідальності.
8. Види дисциплінарних стягнень та загальні умови їх застосування.
9. Суб'єкти, уповноважені ініціювати дисциплінарні провадження та застосовувати дисциплінарні стягнення.
10. Проведення службового розслідування. Відстор-

нення державного службовця від виконання посадових обов'язків.

11. Гарантії прав державних службовців під час застосування дисциплінарного стягнення.

12. Рішення про накладення дисциплінарного стягнення чи закриття дисциплінарного провадження.

13. Оскарження та зняття дисциплінарного стягнення.

14. Основи матеріальної відповідальності державних службовців.

15. Порядок відшкодування шкоди.

19. Прокурор місцевої прокуратури Штанько 15 квітня 2016 р. з'явився на роботу в стані алкогольного сп'яніння. Після проведення перевірки, яка була закінчена 5 травня 2016 р., прокурор регіональної прокуратури 15 травня 2016 р. видав наказ про звільнення Штанька з посади прокурора.

У чому полягають особливості притягнення до дисциплінарної відповідальності працівників прокуратури? Яким нормативним актом вони встановлюються? Чи відповідають за законодавству дії прокурора регіональної прокуратури?

20. Державний виконавець Омельченко був відсутній на роботі 3,5 години. Отримавши письмове пояснення Омельченка про те, що його не було на робочому місці через складні сімейні обставини, начальник Державної виконавчої служби оголосив йому догану за прогул без поважної причини.

Чи правомірні дії керівника? Аргументуйте свою думку.

21. Провідний спеціаліст управління фінансового та матеріально-технічного забезпечення Головного територіального управління юстиції у Харківській області Єгоров, відпочиваючи у ресторані, вів себе непристойно: ображав офіціанта та чіплявся до жінок.

Отримавши відповідні документи та матеріали, начальник управління передав їх до дисциплінарної комісії, яка підтвердила факт дій, що шкодять авторитету державної служби.

На підставі цього висновку начальник управління фі-

нансового та матеріально-технічного забезпечення Головного територіального управління юстиції у Харківській області підписав наказ про звільнення Єгорова.

Єгоров, не погодившись зі звільненням, не підписав наказ та звернувся до адвоката з проханням роз'яснити йому дану ситуацію.

Яку відповідь повинен надати Єгорову адвокат?

22. Головний спеціаліст відділу аналітики та статистики Управління державної виконавчої служби Головного територіального управління юстиції у Хмельницькій області Будецький 15 квітня 2017 р. з необережності розбив два комп'ютери. 15 травня 2017 р. Будецький пішов у відпустку, а потім – на лікарняний. Начальнику відділу стало відомо про пошкоджені комп'ютери лише 16 жовтня 2017 р. У той же день він підписав наказ про звільнення Будецького.

Чи правомірні дії начальника відділу? У якому порядку і ким може застосовуватися дисциплінарна відповідальність у цьому випадку? Чи є підстави для притягнення Будецького до матеріальної відповідальності?

23. Головний спеціаліст відділу державної реєстрації актів цивільного стану Управління державної реєстрації Головного територіального управління юстиції у Львівській області Степаненко був відсторонений від роботи 20 вересня 2017 р. у зв'язку з вчиненням дисциплінарного проступку. А 21 жовтня 2017 р. він скоїв проступок умисно на ґрунті особистої неприязні до керівника відділу за дії щодо нього.

Яке рішення повинен прийняти керівник Управління державної реєстрації з приводу дій Степаненка? Назвіть обставини, що обтяжують дисциплінарну відповідальність державного службовця.

24. Після розгляду дисциплінарної справи дисциплінарна комісія Вінницької облдержадміністрації внесла подання голові облдержадміністрації про вчинення державним службовцем категорії «В» дій, що шкодять авторитету державної служби.

Яке рішення і в який термін повинен прийняти голова Вінницької облдержадміністрації? Чи має подання дисциплінарної комісії обов'язковий характер для голови облдержадміністрації?

25. Постановою Вінницького окружного адміністративного суду, залишеною в силі ухвалою Київського апеляційного адміністративного суду, позовні вимоги Яшина були задоволені повністю: визнано протиправним та скасовано наказ голови Державного агентства водних ресурсів України від 22.04.2016 р. № 267-0; поновлено Яшина на посаді завідувача сектору у Вінницькій області Державного агентства водних ресурсів України; стягнуто з Державного агентства водних ресурсів України на користь Яшина заробітну плату за час вимушеного прогулу з дня його звільнення до дня фактичного поновлення на посаді.

Чи є підстави покладення на посадову особу, винну в незаконному звільненні Яшина, матеріальної відповідальності за шкоду, заподіяну державному органу у зв'язку з оплатою часу вимушеного прогулу?

Список літератури за темою

1. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 4. Ст. 43.
2. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. № 322-VIII. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1971. Дод. до № 50. Ст. 375.
3. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 49. Ст. 2056.
4. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 2–3. Ст. 12.
5. Типова інструкція з діловодства у центральних органах виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих органах виконавчої влади: затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 30.11.2011 р. № 1242.

Офіційний вісник України. 2011. № 94. Ст. 3433.

6. Щодо порядку застосування до державних службовців дисциплінарних стягнень: роз'яснення Національного агентства України з питань державної служби від 15.09.2017 р. № 31-р/з. *Баланс-Бюджет*. 2017. № 43.

7. Вапнярчук Н. М. Теоретико-прикладні проблеми правового регулювання дисциплінарної відповідальності державних службовців в Україні: монографія. Харків: Юрайт, 2012. 312 с.

8. Васильев Л. С. Адміністративне право України (загальна частина): навч. посіб. Харків: Одиссей, 2002. 288 с.

9. Греков І. П. Особливості правового регулювання праці державних службовців: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.05. Трудове право; право соціального забезпечення. Харків, 2003. 189 с.

10. Григоренко А. М., Ушкальов В. В. Організація діяльності державного службовця: формування навичок ефективного виконання посадових обов'язків: конспект лекцій. Харків: Вид. ХНЕУ, 2010. 75 с.

11. Дисциплінарна відповідальність державних службовців: практичний посібник для керівників служб управління персоналом / М. Канавець, Ю. Лихач, С. Іголкін та ін. Київ: Центр адаптації державних службовців до стандартів Європейського Союзу, 2017. 68 с.

12. Державна служба: підручник: у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; редкол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), О. Ю. Оболенський (заст. голови), С. М. Серьогін (заст. голови) [та ін.]. Київ; Одеса: НАДУ, 2013. Т. 2. 348 с.

13. Дрозд О. Ю. Переваги нового Закону України «Про державну службу» в частині врегулювання відносин дисциплінарної відповідальності державних службовців. *Юридична наука в XXI столітті: перспективні та пріоритетні напрями досліджень*: тези доп. Міжнар. наук.-практ. конф., (м. Запоріжжя, 13–14 трав. 2016 р.). Запоріжжя, 2016. С. 63–65.

14. Заохочення у службовому праві: навч. посіб. / Н. О. Армаш та ін.; ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ: Ін Юре, 2017. 360 с.

15. Колпаков В. К. Дисциплінарна відповідальність

державних службовців: еволюція нормативного регулювання. *Право України*. 2016. № 9. С. 79–90.

16. Коротких А. Ю. Визначення розміру заподіяної державним службовцем шкоди. *Часопис Київського університету права*. 2016. № 3. С. 131–134.

17. Лавренко Б. В. До питання дисциплінарної відповідальності державного службовця. *Право та інновації*. 2016. № 3. С. 123–129.

18. Луценко О. Є. Галузева належність дисциплінарної відповідальності державних службовців України. *Право та інновації*. 2016. № 1 (13). С. 159–165.

19. Науково-практичний коментар до Закону України «Про державну службу» / О. М. Ярошенко, В. Л. Костюк, Н. О. Мельничук та ін.; за ред. А. О. Селіванова та М. І. Іншина. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2018. 552 с.

20. Новак О. Д. Службова дисципліна державного службовця: сутність, ознаки, засоби забезпечення. *Актуальні проблеми держави і права*, 2015, С. 139–145.

21. Чавікіна Т. І. Державна служба: трудовий аспект. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2016. № 2 (73). С. 183–188.

Тема 5. Підстави припинення державної служби

Питання для обговорення

1. Підстави для припинення державної служби.
2. Припинення державної служби у разі втрати державним службовцем права на державну службу або його обмеження.
3. Припинення державної служби у зв'язку із закінченням строку призначення на посаду державної служби.
4. Припинення державної служби за ініціативою державного службовця або за угодою сторін.
5. Припинення державної служби за ініціативою суб'єкта призначення.
6. Припинення державної служби у зв'язку з обставинами, що склалися незалежно від волі сторін.

26. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 червня 2016 р. № 468-р Орехова звільнено з посади заступника голови Державної санітарно-епідеміологічної служби України на підставі п. 1 ч. 1 ст. 87 Закону України «Про державну службу» у зв'язку з реорганізацією державного органу.

Вважаючи зазначене розпорядження КМУ протиправним і таким, що підлягає скасуванню, Орехов звернувся з позовом до суду. Він указав, що про вивільнення не був попереджений в установлений законом строк, а також йому не запропоновано іншої рівноцінної посади державної служби.

Який порядок припинення державної служби у разі скорочення чисельності або штату державних службовців, ліквідації державного органу, реорганізації державного органу? Яким, на вашу думку, має бути рішення суду?

27. Розпорядженням Кабінету Міністрів України оголошено конкурс на зайняття вакантних посад державної служби категорії А, зокрема Голови Державного агентства лісових ресурсів України.

Відповідно до рішення комісії з питань вищого корпусу державної служби Антонюка було визнано переможцем конкурсу на зайняття посади Голови Державного агентства лісових ресурсів України. 26 квітня 2017 р. Кабінет Міністрів України прийняв розпорядження про призначення Антонюка Головою цієї установи строком на п'ять років з оплатою праці відповідно до законодавства, встановивши йому випробування строком на один місяць.

18 травня 2017 р. КМУ прийнято рішення щодо звільнення Антонюка з посади голови Державного агентства лісових ресурсів України як такого, що не пройшов випробування у зв'язку із встановленням невідповідності його займаній посаді, виявленій у результаті випробування.

Вважаючи таке рішення незаконним, Антонюк звернувся в суд з позовом про його скасування та поновлення на роботі.

Який порядок звільнення державного службовця з посади у разі встановлення його невідповідності займаній посаді на підставі п. 2 ч. 1 ст. 87 цього Закону? Які обставини повинен встановити суд?

28. Державному службовцю категорії «А», виконання службових обов'язків якого вимагає доступу до державної таємниці, відмовлено у наданні такого допуску у зв'язку з наявністю у нього психічного захворювання, яке може завдати шкоди охороні державної таємниці. Підставою для такої відмови став медичний висновок, складений за результатами медичного огляду і надісланий лікувально-профілактичним закладом до державного органу, у якому працює державний службовець.

Яких заходів щодо державного службовця має вжити суб'єкт призначення у такому випадку? Обґрунтуйте свою відповідь з посиланням на норми чинного законодавства.

29. Державного службовця Демиденко звільнили за скороченням штатів на підставі ст. 87 Закону «Про державну службу». Вона звернулась до органів Державної служби зайнятості за призначенням допомоги по безробіттю.

Чи матиме Демиденко право на допомогу по безробіттю при звільненні за цією підставою та на яких умовах?

Список літератури за темою

1. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 4. Ст. 43.
2. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. № 322-VIII. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1971. Дод. до № 50. Ст. 375.
3. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 49. Ст. 2056.
4. Про зайнятість населення: Закон України від 05.07.2012 р. № 5067-VI. *Офіційний вісник України*. 2012. № 63. Ст. 2565.
5. Про практику розгляду судами трудових спорів: постановою Пленуму Верховного Суду України від 06.10.1992 р. № 9. *Бюлетень законодавства і юридичної практики України*. 2006. № 2.
6. Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1994 р. № 3855-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 16. Ст. 93.

7. Про затвердження Переліку психічних захворювань (розладів), які можуть завдати шкоди охороні державної таємниці і за наявності яких допуск до державної таємниці громадянину не надається: наказ Міністерства охорони здоров'я України від 13.05.2002 р. № 174/136. *Офіційний вісник України*. 2002. № 22. Ст. 1085.

8. Про проведення щорічного профілактичного медичного огляду державних службовців: наказ Міністерства охорони здоров'я України, Головного управління державної служби України, Державного управління справами від 18.02.2003 р. № 75/24/1. *Офіційний вісник України*. 2003. № 11. Ст. 501.

9. Про порядок надання медичного висновку у зв'язку з неможливістю виконання державним службовцем службових обов'язків за станом здоров'я: наказ Міністерства охорони здоров'я України та Національного агентства України з питань державної служби від 13.04.2016 р. № 80/352. *Офіційний вісник України*. 2016. № 41. Ст. 1562.

10. Дрозд О. Ю. Трудо-правові гарантії проходження державної служби в Україні. *Науковий вісник публічного та приватного права*: зб. наук. пр. 2016. № 5. С. 146–149.

11. Іншин М. І. Правове регулювання службово-трудова відносин в Україні: монографія. Харків: Нац. ун-т внутр. справ, 2004. 337 с.

12. Іншин М. І. Правове регулювання службово-трудова діяльності державних службовців як особливої категорії зайнятого населення України: навч. посіб. Харків: ФІНН, 2010. 672 с.

13. Краснов Є. В. Особливості застосування п. 5 ч. 1 ст. 41 Кодексу законів про працю України при звільненні посадових осіб органів державної влади. *Альманах права*. 2015. Вип. 6: Ціннісно-правові засади сучасних інтеграційних процесів в Україні. С. 457–461.

14. Науково-практичний коментар до Закону України «Про державну службу» / О. М. Ярошенко, В. Л. Костюк, Н. О. Мельничук та ін.; за ред. А. О. Селіванова та М. І. Іншина. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків : Право, 2018. 552 с.

3. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота студента – вид позааудиторної діяльності навчального характеру, спрямованої на вивчення навчального матеріалу курсу.

Під час самостійної роботи студент повинен опрацювати конспекти лекцій, літературу, нормативні акти, судову практику до тем, що виносяться на практичні заняття.

Формами самостійної роботи є:

- виконання домашніх завдань;
- доопрацювання матеріалів лекцій;
- робота в інформаційних мережах;
- опрацювання додаткової літератури;
- складання конспектів тем, що виносяться для самостійного вивчення.

4. ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Мета: допомогти студентам у вивченні основ правильного застосування чинного законодавства щодо регулювання праці державних службовців, а також застосування антикорупційного законодавства у сфері найманої праці, запобігання і протидії корупційним ризикам. Студенти мають закріпити навички самостійної роботи з літературою, викладенням теоретичних питань, а також правильного застосування чинного законодавства.

Зміст: ознайомлення з відповідною навчальною літературою, опрацювання рекомендованої літератури, чинного законодавства й практики його застосування, з'ясування формулювання теми, пунктів плану, кола питань, які повинні бути розглянуті.

Вимоги до виконання індивідуальної роботи за видами наступні:

1) реферат – загальний обсяг 12–15 сторінок. Наприкінці роботи – список використаної літератури та нормативних актів. Подається викладачу, який веде практичні заняття. Захист

відбувається відповідно до вимог, які висуває викладач;

2) стаття в наукових виданнях – оформлюється відповідно до вимог редакції збірника студентських наукових праць. Подається науковому керівникові, після його рецензії – до редакції. Зараховується опублікування статті;

3) участь у конкурсі студентських наукових робіт – робота оформляється відповідно до вимог оргкомітету конкурсу та подається на конкурс з рецензією наукового керівника.

4) тези доповіді на студентській науково-практичній конференції – оформлюються відповідно до вимог, які висуваються редакцією збірника тез доповідей. Подається науковому керівникові, після його рецензії – до редакції. Зараховується участь у студентській науково-практичній конференції та опублікування тез доповіді;

5) наукова доповідь – загальний обсяг 30 сторінок. Подається науковому керівникові. Слухання відбувається на засіданні гуртка трудового права;

6) есе – загальний обсяг до 5 сторінок, має містити власні роздуми на тему, пов'язану з регламентуванням праці держслужбовців, що вразила або викликала певні запитання. Подається викладачу, який веде практичні заняття.

5. ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Державна служба як різновид суспільно корисної праці.
2. Історичний аспект регулювання праці державних службовців в Україні (державна служба до 1917 року, державна служба радянського періоду, регулювання державної служби в незалежній Україні, сучасний стан регулювання державної служби).
3. Міжнародно-правові принципи регулювання державної служби (трудо-правовий аспект).
4. Принцип єдності та диференціації в регулюванні трудових відносин, його значення для регулювання трудової діяльності державних службовців.
5. Професійна діяльність державних службовців та її особливості як підстава для прийняття спеціальних норм, що регулюють службову діяльність.
6. Конвенція МОП №151 «Про захист права на організацію та процедури визначення умов зайнятості на державній службі» та її значення у регулюванні професійної діяльності державних службовців.
7. Особливості нормативно-правового регулювання праці державних службовців.
8. Особливості державної служби в закордонних дипломатичних установах України (трудо-правовий аспект).
9. Принцип професіоналізму в діяльності державного службовця.
10. Правовий статус державного службовця (трудо-правовий аспект).
11. Особливості вступу на державну службу.
12. Роль етичних норм у діяльності державного службовця.
13. Особливості переведень на державній службі.
14. Зміна істотних умов праці державних службовців.
15. Особливості оплати праці державних службовців.
16. Відмінність регулювання оплати праці державних службовців від регулювання оплати праці працівників бюджетних установ.
17. Соціально-побутове забезпечення державних службовців.

18. Особливості підвищення рівня професійної компетентності державних службовців.

19. Порядок та умови надання щорічних відпусток державним службовцям.

20. Службова дисципліна та методи її забезпечення.

21. Особливості дисциплінарної відповідальності державних службовців.

22. Особливості матеріальної відповідальності державних службовців.

23. Припинення державної служби в разі втрати права на державну службу або його обмеження.

24. Особливості трудових відносин працівників патронатної служби.

25. Правове регулювання праці державних службовців у зарубіжних країнах: порівняльно-правовий аналіз.

6. ПРОГРАМНІ ПИТАННЯ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Особливості правового регулювання праці державних службовців у сфері службово-грудових відносин»

1. Конституційні засади державної служби. Право на державну службу.
2. Принципи державної служби.
3. Функції державної служби.
4. Поняття і види державної служби.
5. Нормативно-правове забезпечення державної служби в Україні.
6. Вступ на державну службу. Вимоги до осіб, які претендують на вступ на державну службу.
7. Порядок проведення конкурсу на зайняття вакантної посади державної служби.
8. Обмеження, пов'язані з проходженням державної служби.
9. Призначення на посаду державного службовця.
10. Випробування при призначенні на посаду державної служби.
11. Переведення державних службовців. Зміна істотних умов державної служби.
12. Оцінювання результатів службової діяльності. Підвищення рівня професійної компетентності державних службовців.
13. Заробітна плата державного службовця.
14. Робочий час державних службовців.
15. Умови та порядок надання щорічних основних, додаткових та інших відпусток державним службовцям.
16. Відкликання державних службовців із щорічних відпусток.
17. Правила внутрішнього службового розпорядку державного органу.
18. Заохочення державних службовців.
19. Підстави для притягнення державного службовця до дисциплінарної відповідальності.
20. Види дисциплінарних стягнень та загальні правила їх застосування.

21. Суб'єкти, уповноважені ініціювати дисциплінарні провадження та застосовувати дисциплінарні стягнення.
22. Проведення службового розслідування.
23. Відсторонення державного службовця від виконання посадових обов'язків.
24. Оскарження та зняття дисциплінарного стягнення.
25. Підстави матеріальної відповідальності державних службовців. Порядок відшкодування шкоди.
26. Підстави припинення державної служби.
27. Припинення державної служби у разі втрати державним службовцем права на державну службу або його обмеження.
28. Припинення державної служби у зв'язку із закінченням строку призначення на посаду державної служби.
29. Припинення державної служби за ініціативою державного службовця або за угодою сторін.
30. Припинення державної служби за ініціативою суб'єкта призначення.
31. Припинення державної служби у зв'язку з обставинами, що склалися незалежно від волі сторін.
32. Стаж державної служби: поняття, види, порядок обчислення.
33. Соціально-побутове забезпечення державних службовців.
34. Стратегія реформування державного управління України на 2016-2020 роки (в аспекті регулювання праці державних службовців).

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Формою контролю знань студентів з дисципліни «Особливості правового регулювання праці державних службовців у сфері службово-трудових відносин» є залік за результатами практичних занять: зараховано – від 60 до 100 балів, не зараховано – від 1 до 59 балів.

ЗМІСТ

Вступ.....	3
1. Загальний розрахунок годин лекцій та практичних занять, самостійної роботи.....	7
2. Завдання до практичних занять.....	8
3. Самостійна робота.....	32
4. Індивідуальна робота студентів.....	32
5. Теми рефератів.....	34
6. Програмні питання з навчальної дисципліни «Особливості правового регулювання праці державних службовців у сфері службово-трудова відносин».....	36
7. Розподіл балів, які отримують студенти.....	37

Навчальне видання

Електронне видання

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (ЗА ВИБОРОМ)
«ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО
РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦІ ДЕРЖАВНИХ
СЛУЖБОВЦІВ У СФЕРІ СЛУЖБОВО-
ТРУДОВИХ ВІДНОСИН»**

(другий (магістерський) рівень вищої освіти
галузі знань 08 «Право»
спеціальності 081 «Право»)

для студентів II курсу денної форми навчання

У к л а д а ч і: ЛОЗОВОЙ Сергій Вікторович,
КОНОНЕНКО Вікторія Анатоліївна,
СВІЧКАРЬОВА Ярослава Віталіївна,
ЮШКО Алла Миронівна,
ЯРИГІНА Єлизавета Петрівна

Відповідальний за випуск *О. М. Ярошенко*

Редактор *О. І. Борисенко*

Комп'ютерна верстка *А. В. Старжинської*